

KONINKRIJK BELGIE.ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 23e juni 1975 door de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van decreet "houdende het statuut van de openbare radio- en televisiedienst", heeft de 16e oktober 1975 het volgend advies gegeven :

VOORAFGAANDE OPMERKING.

Op 10 juni 1975 heeft de Regering een ontwerp van wet ingediend houdende de bepalingen betreffende de openbare radio- en televisiedienst (Gedr. St., Senaat, 1974-1975, nr. 641/1). Dat wetsontwerp betreft de materies die naar het oordeel van de Regering ter zake van radio en televisie tot de bevoegdheid van de nationale wetgever behoren. Aldus regelt het wetsontwerp het recht op antwoord, de Regeringsmededelingen, de ontbinding van het instituut van de gemeenschappelijke diensten en de verdeling over de autonome zendinstituten van zijn actief en passief, met inbegrip van het onroerend, alsmede de uitzendingen in de Duitse taal.

Met het thans voor advies overgelegd ontwerp van decreet wil de Regering een statuut van de openbare radio- en televisiedienst invoeren voor de materies en het ressort, waarvoor de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap bevoegd is overeenkomstig artikel 59bis van de Grondwet en artikel 2, 6°, van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en voor de Franse Cultuurgemeenschap.

.../....

Hoewel de beslissing die de nationale wetgever ten aanzien van het wetsontwerp nr. 641 zal nemen, een invloed kan hebben op de inhoud van het huidig ontwerp van decreet, is er geen beletsel met de voorbereiding en het onderzoek ervan door te gaan, precies omdat de Cultuurraad zijn bevoegdheid haalt, niet uit meergenoemd wetsontwerp doch wel uit de geciteerde artikelen van de Grondwet en van de wet van 21 juli 1971. Wel kunnen de voorbereiding en het onderzoek maar doorgang vinden onder voorbehoud dat de nationale wetgever de zienswijze bijtreedt van de Regering zoals die in het wetsontwerp nr. 641 tot uitdrukking is gebracht. Het hiernavolgend advies moet dan ook met dat voorbehoud worden gelezen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST.

Opschrift.

Het opschrift van het ontwerp ware precieser gesteld als volgt :

"Ontwerp van decreet houdende het statuut van de Belgische Radio- en Televisiedienst, Nederlandse Uitzendingen".

Artikel 1.

Dit artikel luidt als volgt :

"Artikel 1.-

Onder de benaming Belgische Radio en Televisie, Nederlandstalige Uitzendingen wordt een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid, hierna genoemd "het instituut", opgericht gerangschikt onder de in categorie B van de wet van 16 maart 1954 voorziene instellingen".

.../...

Uit de rangschikking van het instituut in genoemde categorie B moet geredelijk worden afgeleid dat het tot de bedoeling van de Regering hoort het instituut onder de gelding te brengen van de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

Krachtens artikel 11, § 1, van die wet stelt de Koning "het kader en het statuut" van het personeel der in artikel 1 van de wet vermelde instellingen vast. Een bepaling als die welke vervat is in artikel 21 van het ontwerp, naar luid waarvan de Koning "het statuut van het vast personeel van het instituut" vaststelt, is dan ook overbodig.

Met betrekking tot de toepasbaarheid van dezelfde wet op het instituut, dient de aandacht gevestigd te worden op haar artikel 23, dat luidt als volgt :

"Artikel 23.-

Wanneer het algemeen belang of de naleving van de wet of de reglementen het eist, kan de betrokken minister of, in voorkomend geval, de daartoe gemachtigde Regeringscommissaris het beheersorgaan van de instellingen der categorieën B en C verplichten om, binnen de door hem gestelde termijn, te beraadslagen over iedere door hem bepaalde aangelegenheid.

Heeft het beheersorgaan, bij het verstrijken van deze termijn, geen beslissing genomen of stemt de betrokken minister met de door dit orgaan genomen beslissing niet in, dan kan de Koning, bij in Ministerraad overlegd besluit, de beslissing nemen in de plaats van het beheersorgaan. Van zijn besluit wordt onmiddellijk een afschrift overgemaakt aan de Wetgevende Kamers".

.../...

Gelet op de verdeling van de wetgevingsbevoegdheid tussen het nationaal parlement en de Cultuurraden, kan de vraag gesteld worden, hetzij of dat artikel niet dient aangevuld te worden met een bepaling die erin voorziet dat, voor de materies behorende tot de bevoegdheid van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, bedoeld afschrift dient overgemaakt te worden aan betrokken Cultuurraad, hetzij of zodanige afwijkende bepaling niet hoeft te worden opgenomen in onderhavig ontwerp-decreet zelf.

Met betrekking tot de toepassing van genoemde wet van 16 maart 1954, zullen nog bij verschillende artikelen verder in het advies opmerkingen worden gemaakt.

*

In artikel 1 van het ontwerp zou uitdrukkelijk melding moeten worden gemaakt van de minister die met het toezicht op het instituut belast is.

Voor artikel 1 wordt dan volgend tekstvoorstel in overweging gegeven :

"Bij de Minister die de Nederlandse Cultuur in zijn bevoegdheid heeft, wordt, onder de benaming "Belgische Radio en Televisie, Nederlandstalige Uitzendingen", een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid opgericht. Deze instelling wordt ingedeeld in de categorie B als bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut. Zij wordt hierna "het instituut" genoemd".

*

Het is geraden de lijst van de instellingen waarop de wet van toepassing is, ook in de wet van 16 maart 1954 zelf aan te passen.

.../...

Artikel 2.

In § 1 wordt gesteld dat het instituut belast is met de openbare radio- en televisiedienst in de Nederlandse taal. Deze bepaling ligt in de lijn van de huidige en vorige wetgeving waarbij het monopolie van bedoelde openbare uitzendingen aan een overheidsorgaan wordt toegekend. Het ontwerp-decreet voegt daaraan toe dat het instituut door de Koning kan worden gemachtigd tot "het organiseren van een systeem voor het doorgeven per kabel van audiovisuele programma's". Volgens de memorie van toelichting zou daarmee bedoeld worden op een nieuw technisch procédé dat erin bestaat "over een welbepaald geografisch gebied, door middel van kabels, audiovisuele programma's door te geven die de omroepuitzendingen komen aanvullen".

Men zal bemerken dat de Regering het nodig heeft geoordeeld van laatstgenoemde opdracht afzonderlijk melding te maken, wat erop moet wijzen dat, naar het oordeel van de Regering, het vervullen van bedoelde taak niet tot de openbare dienst van de omroepuitzending hoort zoals die tot heden steeds is opgevat geweest. Meteen rijst de vraag naar de bevoegdheid van de Cultuurraad.

De bevoegdheid van de Cultuurraad in aangelegenheden met culturele inslag is wel algemeen doch niet onbeperkt; de wet van 21 juli 1971 heeft in haar artikel 2 de materies bepaald die als culturele aangelegenheden moeten worden beschouwd. De culturele aangelegenheden zijn door de wet bovendien in rubrieken ingedeeld. Zonder de mogelijkheid van interferentie tussen de verschillende rubrieken in

.../...

vraag te stellen, moet dan worden vastgesteld dat, ook naar het oordeel van de Regering, bedoelde bijkomende taak, waarmee het instituut kan belast worden, buiten het traditionele domein van radio-omroep en van televisie valt. Om binnen de wetgevende bevoegdheid van de Cultuurraad te blijven, zou bedoelde taak dan ook tot een andere culturele aangelegenheid moeten kunnen gerekend worden.

Mocht voorts met "het organiseren van een systeem voor het doorgeven per kabel van audiovisuele programma's" het domein van de radiotelegrafie of radiotelefonie betreden worden, dan houdt de bevoegdheid van de Cultuurraad alleszins op en zou hij aan de Koning geen machtiging kunnen geven als in de tekst vermeld. In dat verband mag het volstaan te verwijzen naar de parlementaire voorbereiding van de wet van 21 juli 1971 (Gedr. St. Senaat, 1970-1971, nr. 400, blz. 5).

*

Artikel 2, § 3, van het ontwerp betreft de zendgemachtigde verenigingen. Het ontwerp beperkt zich tot het stellen van het beginsel van de erkenningsmogelijkheid van zendgemachtigde verenigingen en tot het formuleren van hun doelstelling. Statuut en werking zullen door een later decreet worden vastgelegd. Wel wordt reeds nu voorzien in de oprichting van een commissie voor

.../...

zendgemachtigde verenigingen. Aan de Koning wordt overgelaten haar taak, samenstelling en werking te bepalen. Uit de tekst kan niet het belang en de plaats van de commissie in het omroepbestel worden afgeleid. Mochten die substantieel zijn, dan zou de Cultuurraad beneden zijn bevoegdheid blijven door aan de Koning machten te verlenen tot het regelen van een materie die in beginsel door het in de wet van 3 juli 1971 bepaalde mechanisme tot bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen en tot voorkoming of regeling van conflicten tussen wet en decreet zou moeten gedekt worden. Het ware in dat geval geraden minstens de beginselen omtrent de taak, de samenstelling en de werking van de commissie door de Cultuurraad zelf te doen omschrijven.

Een zelfde bemerking dient gemaakt te worden bij de bepaling naar luid waarvan de zendtijd, waarover de zendgemachtigde verenigingen kunnen beschikken, jaarlijks door de Koning zal worden vastgesteld. De zendtijd lijkt inderdaad tot het wezen van de regeling der zendgemachtigde verenigingen te behoren.

.../...

Artikel 3.

Naar luid van § 2 kan het instituut door de bevoegde minister gemachtigd worden buiten het Rijk gelegen zendstations te exploiteren. De uitvoering van die bepaling vergt niet alleen het vooraf bestaan van internationale overeenkomsten in die zin doch ook dat de nationale wetgever eerst de normen voor internationale samenwerking zou vastleggen. Alleen dan is de wetgevende tussenkomst van de Cultuurraad aanvaardbaar.

Het bepaalde in § 4 betreft de verwerving van onroerende goederen door het instituut bij wege van onteigening. Volgens de toelichting die aan de Raad van State is verstrekt, behoort het niet tot de bedoeling van de Regering voor de uitvoering van de onteigening andere regels te stellen dan die welke in de wetten betreffende de onteigeningen tot algemeen nut bepaald zijn, welke aangelegenheid trouwens niet van culturele aard is. Voor het overige is reeds in het koninklijk besluit van 3 november 1960 tot instelling van de comités tot aankoop van onroerende goederen voorzien dat bedoelde aankoopcomités op verzoek van de instelling voor de rekening waarvan onteigend wordt, om bijstand in de onteigeningsprocedure kunnen verzocht worden.

Het volstaat dan ook § 4 te stellen als volgt :

.../...

"§ 4. Het instituut mag onroerende goederen verwerven bij wege van onteigening, overeenkomstig de bepalingen van de wetten die de onteigening tot algemeen nut betreffen".

Artikel 4.

Artikel 4 luidt als volgt :

"Artikel 4.-

Het instituut mag alle soorten van activiteiten verrichten en daden stellen die rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of gedeeltelijk zijn doel betreffen of die de verwezenlijking ervan zouden vergemakkelijken of ontwikkelen".

In zover het bepaalde ertoe strekt het instituut ertoe te machtigen daden te stellen die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van zijn doel, is de bepaling overbodig; in zover het ertoe zou strekken het instituut ertoe te machtigen andere daden dan de hoger vermelde te stellen, zou hiermede ingegaan worden tegen het beginsel van de specialiteit van de rechtspersoon en dient de bepaling geschrapt te worden.

Artikel 5.

In § 1 is het overbodig te stellen dat het instituut zijn eigen diensten beheert en over zijn eigen begroting beschikt. Dit blijkt voldoende uit de

.../...

bepalingen van meergenoemde wet van 16 maart 1954.
De bepaling mag derhalve worden geschrapt.

Het bepaalde in § 2 betreft de frekwenties welke ter beschikking van het instituut worden gesteld.

Iedere regeling betreffende de beschikking over frekwenties behoort tot de bevoegdheid van de nationale wetgever. Naar luid van artikel 3 van de wet van 18 mei 1960, waarvan niet in de opheffing is voorzien, stelt de Koning "ter beschikking van de instituten de frekwenties die zij nodig hebben".

Artikel 5 zou dienvolgens best door de volgende bepaling vervangen worden :

"Het instituut wendt de frekwenties aan die de Koning ter beschikking stelt".

Artikel 6.

Naar luid van deze bepaling mag het instituut, in de mate dat zulks noodzakelijk is voor de uitvoering van zijn taak, zich met plaatselijke of gewestelijke overheden verenigen.

Deze bepaling is dienend ten aanzien van het instituut doch kan niets toevoegen aan de wetsbepalingen die het verenigingsrecht van andere overheidslichamen als provinciën en gemeenten betreffen; deze bepalingen liggen, overeenkomstig het bepaalde in artikel 108 van de Grondwet, buiten het bereik van de Cultuurraad.

Artikel 7.

Men leze : "Het instituut wordt geleid door een raad van beheer ...".

Artikel 8.

In § 2 worden de onverenigbaarheden omschreven die gelden voor de leden van de raad van beheer. Omdat zodanige bepalingen beperkend moeten geïnterpreteerd worden, is duidelijkheid in de omschrijving vereist. Die duidelijkheid is niet aanwezig in de zin "... of in enige andere onderneming die aan het instituut diensten levert". In zaken van overheidsopdrachten maakt men een onderscheid tussen "werken, leveringen en diensten". Mocht elke onderneming die een zodanige verrichting doet, beoogd worden, dan dient de tekst te worden verduidelijkt.

*

Men zal bemerken dat in de opsomming van de wetgevende lichamen waarvan het lidmaatschap onverenigbaar is met dat van de raad van beheer, de Cultuurraad niet vermeld is. Vermits de Cultuurraad uitsluitend uit parlementsleden samengesteld is, is dat zonder gevolg.

.../...

Artikel 9.

Het bepaalde in § 2 naar luid waarvan de Cultuurraad om de zes jaar voorziet in de benoeming van de leden van de raad van beheer, is overbodig omdat in § 1 reeds is bepaald, eensdeels, dat bedoeld mandaat zes jaar bedraagt, anderdeels, dat voor de toepassing van die bepaling geen rekening wordt gehouden met de voortzetting door de opvolger van het door zijn voorganger voortijdig beëindigd mandaat.

Artikel 10.

Bij § 1 dat de procedure van benoeming van de leden van de raad van beheer regelt, moet de vraag worden gesteld of niet dienend in een overgangsmaatregel hoeft te worden voorzien om een breuk te voorkomen tussen de samenstelling van de raad van beheer van het nieuw instituut en de ontbinding van die van het huidig instituut; het decreet van 9 april 1973 voorziet immers in een automatische beëindiging van bedoelde mandaten, negentig dagen na de bekendmaking van onderhavig ontwerp-decreet.

*

Het bepaalde in § 3 betreft de toewijzing van de mandaten in geval het aantal kandidaten het aantal toe te wijzen mandaten niet overtreft. Vermits in artikel 7 het aantal mandaten op dertien wordt bepaald zonder dat van plaatsvervangers wordt gewag gemaakt, lijkt de regel van § 3 niet toepasbaar te zijn omdat, in de beoogde hypothese, geen plaatsvervangers zouden kunnen aangesteld worden, wat niet strookt met de overige bepalingen van het decreet.

*

.../...

Paragraaf 4 is als volgt gesteld :

"§ 4. Ieder lid van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap beschikt over één stem voor het aanwijzen van een effectief lid, die hij uitbrengt door op zijn stembiljet de naam aan te duiden van de kandidaat aan wie hij de voorkeur geeft.

De overblijvende, niet als effectief lid aange-
wezen kandidaten, worden beschouwd als kandidaat-plaats-
vervangers.

Ieder lid van de Cultuurraad voor de Nederlandse
Cultuurgemeenschap beschikt over twee stemmen voor het aan-
wijzen in rangorde van voorkeur van plaatsvervangende leden
voor het gekozen effectief lid, wiens naam hij op zijn stem-
biljet aanwijst".

Geciteerde bepaling is vrij van kritiek wat de
aanwijzing van de effectieve leden betreft. Wat de aanwij-
zing van plaatsvervangers betreft, moet de aandacht worden
gevestigd op het bepaalde in artikel 19 van het Cultuurpact-
decreet van 28 januari 1974 naar luid waarvan de instituten
voor radio en televisie in de samenstelling van onder meer
hun beheersorganen de evenredige vertegenwoordiging van de
politieke fracties in de betrokken Cultuurraden moeten
in acht nemen. Welnu, het in § 4 ontworpen systeem van
aanwijzing der plaatsvervangers, kan de overtreding van
die fundamentele regel inhouden. Het verdient daarom
aanbeveling de verkiezing van de plaatsvervangers helemaal
los te maken van de verkiezing van de effectieven.

*

.../...

De §§ 5 en 6 regelen wat het ontwerp noemt de plaatsvervanging. Er wordt in twee mogelijkheden van plaatsvervanging voorzien, de ene wanneer een effectief lid zijn mandaat voortijdig beëindigt, de andere wanneer een effectief lid gedurende meer dan drie maanden verhinderd is zijn mandaat uit te oefenen; in het ene geval is de plaatsvervanging definitief, in het andere geval tijdelijk. In feite gaat het in beide gevallen om een opvolging. In een gewone plaatsvervanging, namelijk wanneer een effectief lid verhinderd is om aan een of meer vergaderingen deel te nemen, is niet voorzien. Dat is een lacune die, vooral gelet op het bepaalde in het reeds genoemde artikel 19 van het Cultuurpactdecreet, moet worden aangevuld.

Voorts wordt in het ontwerp gesteld dat de zogenoemde plaatsvervanging zal geschieden in de voorwaarden bepaald in het reglement dat door de raad van beheer zal worden vastgesteld ter regeling van de aan het instituut toebedeelde bevoegdheid. In het licht van de door het Cultuurpactdecreet vereiste samenstelling van de raad van beheer, lijkt een aangelegenheid als de opvolging en de plaatsvervanging door de Cultuurraad zelf te moeten worden geregeld, op gevaar af dat buiten werking zouden worden gesteld, enerzijds, het in de artikelen 4, 5 en 6 van de wet van 3 juli 1971 voorziene mechanisme ter voorkoming van elke discriminatie om ideologische en filosofische redenen en, anderzijds, de bijzondere procedure ter voorkoming en regeling van conflicten tussen de wet en het decreet zoals bepaald in afdeling III, hoofdstuk II, van dezelfde wet.

.../...

Artikel 11.

In § 1 is gesteld wat volgt :

"§ 1. De raad van beheer kiest uit zijn leden, bij afzonderlijke en geheime stemmingen en bij volstreekte meerderheid der uitgebrachte stemmen, overeenkomstig artikel 9 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, een voorzitter, een ondervoorzitter en drie leden, die samen de Vaste Commissie uitmaken.

De voorzitter, de ondervoorzitter en de drie leden worden voor zes jaar gekozen en zijn herkiesbaar.

Overeenkomstig artikel 18 regelt de raad van beheer de plaatsvervangende in de Vaste Commissie".

Bij die tekst zijn de volgende opmerkingen te maken :

1. de tekst voorziet wel in het vereiste aantal uitgebrachte stemmen maar laat na een quorum te bepalen tot geldige beraadslaging van de raad van beheer. Dezelfde opmerking geldt voor het bepaalde in artikel 12, § 1;

.../...

2. de leden van de Vaste Commissie worden gekozen uit de leden van de raad van beheer; derhalve moet hun mandaat als lid van de Vaste Commissie samenvallen met dat van hun lidmaatschap van de raad van beheer. Daarom zou het tweede lid beter gesteld zijn als volgt : "De voorzitter, de ondervoorzitter en de drie leden worden aangeduid voor de duur van hun mandaat als lid van de raad van beheer. Zij zijn herkiesbaar";
3. bij het derde lid naar luid waarvan de plaatsvervangende in de Vaste Commissie nader zal worden geregeld in het reglement dat door de raad van beheer zal worden vastgesteld overeenkomstig artikel 18 van het ontwerp, moet dezelfde opmerking worden gemaakt als die welke onder artikel 10 in fine is geformuleerd, met name wat betreft de in het Cultuurpactdecreet ingeschreven waarborgen betreffende de samenstelling van de beleidsorganen van de instituten voor radio en televisie.

Voorts moet de aandacht erop worden gevestigd dat de Vaste Commissie als bedoeld in § 1 niet mag verward worden met de Vaste Adviescommissie als bedoeld in het tweede lid van artikel 19 van het Cultuurpactdecreet van 28 januari 1974.

*

.../...

Artikel 11, § 2, belast de Vaste Commissie onder andere "met de lopende zaken van het administratief en financieel beheer". In de memorie van toelichting (zie nr. 9) worden over die bevoegdheid op niet restrictieve wijze nadere aanwijzingen verstrekt. Aangestipt wordt dat de Vaste Commissie zou dienen "alle handelingen te verrichten voor de overschrijving van een krediet van een begrotingsartikel naar een ander en inzonderheid van de rekening "onverwachte uitgaven" naar een ander artikel" (memorie, nr. 9, in fine).

Vermits het instituut blijkens artikel 1 van het ontwerp-decreet zal gerangschikt worden onder de categorie B van de instellingen van openbaar nut, beheerst door de wet van 16 maart 1954, vloeit daaruit voort dat het bepaalde in artikel 5 van de meerbedoelde wet van 16 maart 1954 in regel toepasselijk wordt : "Overdracht en overschrijving van de limitatieve kredieten op de begroting van de organismen moeten, voor enige tenuitvoerlegging, worden toegestaan door de Minister, van wie het organisme afhangt, op eensluitend advies van de Minister van Financiën of diens gemachtigde".

Derhalve kan de Vaste Commissie niet gemachtigd worden de bedoelde overschrijvingen te verrichten. Te noteren bovendien dat, zo kredietoverschrij-

.../...

dingen een hogere Staatstussenkomst kunnen medebren-
gen dan de Staatsbegroting voorziet, zij vooraf door
de aanneming van een overeenstemmend krediet in de
Rijksbegroting moeten worden goedgekeurd.

*

Op dezelfde plaats van de memorie van toe-
lichting worden nog aan de Vaste Commissie van de
raad van beheer bevoegdheden inzake personeel toege-
wezen : "elke indienstneming voor meer dan twaalf
maanden van tijdelijk personeel goed te keuren; de
programma's van de examens en vergelijkende examens
goed te keuren; de voorzitter van de commissies
voor deze examens en vergelijkende examens aan te
wijzen en de regelen volgens welke deze examens zul-
len georganiseerd worden, vast te leggen". Op
dit stuk en zoals nog zal gezegd worden onder arti-
kel 21 van het ontwerp zijn, twee bemerkingen te maken,
eensdeels wat de indienstneming van tijdelijk perso-
neel betreft en, anderdeels, wat de examens betreft.

Wat deze laatste aangaat, zullen de desbe-
treffende regelingen logischerwijze deel uitmaken
van het statuut dat door de Koning moet vastgesteld
worden overeenkomstig artikel 11 van de wet van
16 maart 1954.

Wat de indiensttreding betreft voor meer
dan twaalf maanden van tijdelijk personeel, beoogt

.../...

men waarschijnlijk hierdoor de contractuele personeelsleden, aangeworven voor ononderbroken taken welke periodieke vernieuwingen van het personeel vergen en als tijdelijke personeelsleden worden betiteld in nr. 19 van de memorie van toelichting.

De wet van 28 december 1973 betreffende de budgettaire voorstellen 1973/1974 (Staatsblad 29 december 1973) bepaalt in haar artikel 51 dat bij de instellingen van openbaar nut, onderworpen aan de wet van 16 maart 1954, niettegenstaande elke andere bepaling, de aanwervingen uitsluitend geschieden volgens de regelen bepaald in de statuten van het personeel behoudens afwijking, op de voordracht of met het akkoord van de Minister die het openbaar ambt in zijn bevoegdheid heeft, in de gevallen en in de voorwaarden welke de Koning bepaalt. Elke aanwerving welke geschiedt met miskennis van dit artikel of van de ter uitvoering ervan genomen besluiten, is van rechtswege nietig.

Uit de voorbereidende werken betreffende artikel 51 van bedoelde wet van 28 december 1973 is gebleken dat de wetgever een einde wil maken aan de praktijk van aanwerving bij overeenkomst in ambten waarvoor een publiekrechtelijk statuut van het personeel bestaat (zie memorie van toelichting - Gedr. St., Kamer, 1973-1974, nr. 694/1, blz. 34).

In de mate dat het personeel van de B.R.T. met een statutair regime zal worden begunstigd, zou niet kunnen aangeworven worden bij wege van kontrakt.

.../...

Derhalve lijkt het aangewezen deze mogelijkheid in het ontwerp-decreet zelf in te schrijven, zo de Regering meent dat deze mogelijkheid moet blijven bestaan, temeer omdat het een vaste regel van het publiek recht is dat een openbare instelling geen andere bevoegdheid heeft dan die welke haar door de wetgever of krachtens een beslissing van de wetgever wordt toegekend.

Ten slotte, leze men in de ontworpen tekst : "... voorgelegd; zij bepaalt de ...".

*

In § 4 leze men : "... de uitvoering van een beslissing van de Vaste Commissie opschorten en de zaak verwijzen naar de raad van beheer".

Artikel 12.

In § 2 leze men : "Indien dertig dagen na die eerste stemming nog geen besluit is genomen ...".

Artikel 13.

Artikel 13 stelt dat de Minister onder wie het instituut ressorteert deel kan nemen aan de vergadering van de raad van beheer. De tekst laat na

.../...

te stellen met welke hoedanigheid de Minister aan de beraadslaging zal deelnemen, met beslissende of met raadgevende stem, en of hij al dan niet in dat geval het voorzitterschap waarneemt. Dat in dit geval aan de Minister een beslissende stem zou worden toegekend, lijkt door artikel 19 van het Cultuurpactdecreet te worden uitgesloten.

Artikel 14.

Het bepaalde in § 2 regelt de wijze van de benoeming van de administrateur-generaal van het instituut. De tekst stelt dat bij de bespreking van zijn advies over de kandidaten wier naam hem is voorgelegd, de raad van bestuur andere kandidaten kan voordragen. Zoals de tekst is gesteld, lijkt dus aan de raadpleging van de raad van bestuur een selectie van de kandidaten door de met benoemingsbevoegdheid beklede overheid vooraf te gaan. Volgens de gemachtigde van de Minister is dat ook de bedoeling van de Regering. In het andere geval zouden de woorden "wier naam hem is voorgelegd" beter geschrapt worden.

In § 4 zou bovendien moeten worden bepaald dat de administrateur-generaal ook belast is met de uitvoering van de beslissingen van de Vaste Commissie.

In het derde lid van § 4 leze men ten slotte :
"... en buitengerechtelijke handelingen".

Artikel 15.

Het bepaalde in § 1 strookt niet volledig met de uitleg die daaromtrent wordt gegeven in de

.../...

memorie van toelichting. In de memorie wordt inderdaad gesteld dat de algemeen directeur voor de technische diensten met dezelfde rang moet bekleed zijn als de programmadirecteurs.

Voorts leze men in de tekst : "Onder het gezag van de administrateur-generaal staan twee programmadirecteurs belast met de leiding onderscheidenlijk van radio en televisie ...".

Artikel 16.

In § 1 wordt gesteld dat de Koning een programmaraad opricht die tot taak heeft de raad van beheer te adviseren in verband met de algemene inhoudelijke programmatie van de radio- en televisie-uitzendingen. Hieromtrent bepaalt de memorie van toelichting : "De programmaraad zal echter een effectieve functie hebben, hij mag niet herleid worden tot een vrijblijvend consultatief lichaam".

Mocht het de bedoeling zijn aan de adviezen van de programmaraad enige bindende waarde te hechten, dan moet dat in de tekst van het decreet zelf worden bepaald.

*

In de §§ 3 en 4 ware de tekst beter in de tegenwoordige tijd gesteld.

.../...

Artikel 18.

Volgens artikel 18 zal de raad van beheer in een reglement de wijze bepalen waarop het instituut zijn bevoegdheden uitoefent.

Zoals reeds eerder in dit advies is gesteld moet men bij deze bepaling oog hebben voor de voorzieningen in de wet van 3 juli 1971 betreffende het voorkomen van elke discriminatie om ideologische en filosofische redenen alsmede betreffende de bijzondere procedure ter voorkoming en regeling van conflicten tussen de wet en het decreet. Uit genoemde wetsbepalingen moet volgen dat in bedoeld reglement geen aangelegenheden mogen worden geregeld die, in de geest van die wetsbepalingen, door de Cultuurraad zelf dienen te worden vastgesteld.

Verder zou het in de lijn liggen van wat in het publiekrecht gebruikelijk is, dat bedoeld reglement aan de goedkeuring van de Koning zou worden onderworpen.

Volgende tekst wordt in overweging gegeven : "De raad van beheer bepaalt in een reglement de wijze waarop het instituut zijn bevoegdheden uitoefent; het reglement wordt onderworpen aan de goedkeuring van de Koning. Het bepaalt inzonderheid de grenzen ...".

.../...

Artikel 19.

Het is geraden de plaats waar de zetel van het instituut gevestigd is, door de Koning te laten vaststellen.

Artikel 20.

Om verenigbaar te zijn met het bepaalde in artikel 6, § 2, van meergenoemde wet van 16 maart 1954, dient artikel 20 als volgt te worden gesteld :

"Artikel 20.-

Het instituut is ertoe gehouden jaarlijks een balans en een resultatenrekening op te stellen. Onverminderd het bepaalde in artikel 6 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, worden die bescheiden samen met het jaarverslag over de werkzaamheden uiterlijk op 30 juni door de Minister onder wie het ressorteert op het bureau van de Cultuurraad neergelegd".

Artikelen 21 en 22.

Zoals reeds naar aanleiding van het onderzoek van artikel 11, § 2, van het ontwerp is opgemerkt, is het overbodig te stellen dat de Koning het statuut van het personeel bepaalt. In zodanige be-

.../...

paling is reeds voorzien in artikel 11 van de wet van 16 maart 1954. Mocht het tot de bedoeling van de Regering behoren aan het instituut bevoegdheid te verlenen om bij arbeidsovereenkomst personeel aan te werven, dan moet, om de redenen onder artikel 11 van het ontwerp uiteengezet, de tekst van het ontwerp in die zin worden aangevuld.

De bevoegdheid van de Koning betreft zowel het personeelsstatuut als het pecuniair statuut. In artikel 22, § 2, mogen derhalve de woorden "bezoldigingen, vergoedingen" weggelaten worden.

Wat de pensioenregeling van bedoeld personeel betreft, moet gewezen worden op de bepalingen van de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut, alsmede van hun rechthebbenden, die van toepassing zijn op de instellingen bedoeld bij de wet van 16 maart 1954.

Artikel 1 van de wet van 28 april 1958 luidt als volgt :

"De Koning wijst onder de organismen van openbaar nut waarvan het personeel een wettelijk of reglementair statuut bezit, diegene aan, waarvoor de rustpensioenen en de weduwen- en wezenpensioenen door deze wet worden geregeld.

De Koning doet deze aanwijzingen op de gezamenlijke voordracht van de Minister belast met de controle over het organisme en van de Minister tot wiens bevoegdheid het Bestuur der pensioenen behoort.

.../...

Voor elk organisme bepaalt hij vanaf welke datum de wet toepassing zal vinden".

Er is dus geen reden om enige bepaling omtrent de pensioenregeling in het decreet op te nemen. Het volstaat de wet van 28 april 1958 toe te passen en de nodige uitvoeringsbesluiten te nemen.

Artikel 23.

Om verenigbaar te zijn met de bepalingen van artikel 59bis, § 6, van de Grondwet en van artikel 12 van de wet van 16 maart 1954, dient artikel 23 als volgt te worden gesteld :

"Artikel 23.-

De inkomsten van het instituut bestaan uit :

- a. het krediet dat door de Cultuurraad wordt bestemd voor de openbare dienst van radio en televisie;
- b. het bedrag van de giften ... (zoals in het ontwerp);
- c. de leningen die het mag aangaan in de vormen en voorwaarden als bepaald in artikel 12 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut".

Artikel 24.

In vergelijking met de bestaande tekst van artikel 28, § 1, van de wet van 18 mei 1960 is, in § 1, het vereiste van objectiviteit uitdrukkelijk

.../...

verruimd tot alle uitzendingen en mededelingen met informatieve betekenis.

In § 3 wordt voorzien in de oprichting van een ereraad die advies kan uitbrengen in geval van klachten of betwistingen inzake de objectiviteit van de nieuwsuitzendingen. Het ontwerp bepaalt niet tot wie het advies gericht is, noch wat op het advies volgt. Het gaat blijkbaar om een niet nader georganiseerde soort van morele bescherming ten gerieve van de journalist wiens objectiviteit in vraag is gesteld.

Artikel 25.

Artikel 25 betreft de zendtijd die kan verleend worden aan kerkelijke of andere wijsgerige genootschappen of aan politieke partijen. Telkens wordt verwezen naar door de Koning te stellen algemene maatregelen. Gelet op de bepalingen van de wet van 3 juli 1971 die de bescherming van ideologische minderheden en de voorkoming van conflicten tussen wet en decreet betreffen, verdient het aanbeveling die algemene regels door de Cultuurraad zelf te laten bepalen.

Uit de tekst kan niet worden afgeleid of de erkenning van de desbetreffende eredienst een vereiste is om aan een kerkgenootschap toelating tot zendtijd te kunnen verlenen; evenmin is enig criterium bepaald aan de hand waarvan de representativiteit van een eredienst of genootschap kan worden gemeten.

.../...

In het ontwerp is verder gesteld dat de kerken en genootschappen waaraan zendtijd wordt toegewezen, de verzorging van hun uitzendingen kunnen toevertrouwen "aan een door hen gemandateerd orgaan". De vraag moet worden gesteld of met die bepaling een zendgemachtigde vereniging, als bedoeld in artikel 2, § 3, van het ontwerp, door kerken en genootschappen kan gelast worden met het verzorgen van de zendtijd die aan laatstgenoemde is toegestaan. De tekst lijkt die mogelijkheid niet uit te sluiten. Volgens de gemachtigde van de Minister zou die aangelegenheid evenwel nader uitgewerkt worden in het in artikel 2 van het ontwerp aangekondigd decreet.

Voorts leze men in § 2 : "... zendtijd toe aan de in de Cultuurraad ...".

SLOTOPMERKINGEN.

1. Het ontwerp bevat geen opheffingsbepaling. Onder voorbehoud dat het hiernavolgend tekstvoorstel de bedoelingen van de Regering juist weergeeft, wordt volgende tekst in overweging gegeven :

"Artikel ...

De artikelen 1, § 1 en § 2, 9, § 2, 10, 11, 12, § 1 tot en met § 5, 13, 20, 21, 24, 25, § 1, 26, 27, 28, § 1, § 2, eerste lid, § 5, en 29 van de wet van 18 mei 1960 houdende organisatie van de instituten der Belgische radio en televisie worden opgeheven wat betreft de Nederlandse Cultuurgemeenschap".

2. Onverminderd de overgangsmaatregelen waartoe omtrent onder artikel 10, § 1, van het ontwerp een

vraag is gesteld, moet worden opgemerkt dat het ontwerp geen bepaling bevat omtrent het overnemen door het nieuw instituut van de rechten en verplichtingen van het vooralsnog bestaande instituut der Belgische radio en televisie, Nederlandse uitzendingen. Het ontwerp bevat ook geen bepaling naar luid waarvan het personeel van laatstgenoemd instituut, met behoud van zijn statutaire rechten, door het nieuw instituut wordt overgenomen.

3. In het ontwerp is niets voorzien betreffende de inwerkingtreding. Het zou aanbeveling verdienen dat dit ontwerp samen met de ontwerp-wet nr. 641 en zo mogelijk ook samen met het ontwerp-decreet tot oprichting van het instituut voor Belgische radio en televisie, Franstalige uitzendingen, op een zelfde dag in werking zouden treden. Het kan zelfs geraden zijn de bepalingen die de samenstelling van de raden van beheer en de wijze waarop hun leden worden verkozen, eerder in werking te doen stellen dan de overige bepalingen van bedoelde ontwerpen, dit om elke hiatus tussen de ontbinding van de bestaande beheersorganen en de inrichting van de nieuwe te voorkomen.

4. Het ontwerp-decreet is niet vergezeld van het voorgeschreven indieningsbesluit waarbij de Koning de bevoegde Minister gelast het ontwerp-decreet in zijn naam bij de Cultuurraad in te dienen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	:	F. LEPAGE,	eerste voorzitter,
		Ch. SMOLDERS,	
		H. COREMANS,	staatsraden,
		S. FREDERICQ,	
		F. DE KEMPENEER,	bijzitters van de afdeling wetgeving,
		E. VAN VYVE,	afdelingsgriffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. DE COENE, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

E. VAN VYVE.

F. LEPAGE.